

พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
SITUATIONAL LEADERSHIP BEHAVIOR OF SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL ERA UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SISAKET YASOTHON

¹ฐิติรัตน์ ลีลาเอกนิตติ, ²สมาน อัสวภูมิ และ ³พงษ์ศักดิ์ ทองพันทัง

¹Thitirat Leelaekniti, ²Saman Asawapoom and ³PongSak Thongpanchang

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ประเทศไทย
Sisaket Rajabhat University, Thailand

¹kruthitirat2563@gmail.com

Received: January 6, 2023; **Revised:** February 22, 2023; **Accepted:** March 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) เชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.971 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติการวิเคราะห์ การทดสอบที การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี

¹นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

³รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมแบบมีส่วนร่วมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แบบขายความคิด ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันและแนวทางสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ผู้นำควรสร้างความตระหนักคิดร่วมกันในการขับเคลื่อนองค์กรทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภูมิใจที่เกิดจากกระบวนการการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานและช่วยเหลือทุกคนด้วยความเสมอภาค ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานง่าย ทุกอย่างได้ร่วมกันตัดสินใจ

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ, ยุคดิจิทัล ,ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study situational leadership behavior of school administrators in the digital era under The Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon in the academic year 2021, 2) to compare of situational leadership behavior of school administrators in the digital era classified by the positions, work experiences and sizes of schools and 3) to study the guidelines for developing leadership behaviors according to the situation of the school administrators in the digital era. The sample groups used in the research study were totally 351 people; namely, 83 school administrators and 268 teachers working under The Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon in the academic year 2021. Sample sizes can be determined by using the real-made tables of Krejcie and Morgan and were obtained by stratified random sampling disproportionately using the schools as a random class. The results showed that: 1) Situational leadership behavior of school administrators in the digital era under The Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon as a whole and behavior in each aspect was found to be at high level. The behavior which had the highest mean was the participative behavior, assignment, telling everything and sharing ideas respectively. 2)The opinions of the school administrators and teachers on the situational leadership behavior of the school administrators in the digital era classified by the positions, work experiences and sizes of schools were not different in both the overall image and in each aspect. 3) Suggested guidelines for promoting leadership behavior according to the situation of school administrators in the digital era were found that leaders should create the conjunct awareness to drive the organization and let subordinates take pride in the participatory process. Subordinates should be

given some opportunities to express their opinions in planning and assisting everyone equally. Therefore, the subordinates could work easier under the concerted decision.

Keyword : Situational Leadership Behavior, Digital Era, Leadership

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม การรับส่งข้อมูลและวิทยาการต่างๆ การแข่งขันกันในตลาดหลายด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจและการค้า ประเทศจะต้องพัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ความสามารถที่จะรับการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของฝีมือแรงงาน เพื่อเตรียมคนให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสังคมไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปสังคมในทุกด้านให้มีความเข้มแข็งขึ้นในทุกๆ ด้านและการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไข พ.ศ. 2545) ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นที่สมบุรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2), 2545) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะหรือขีดความสามารถอันเป็นความสามารถ ของบุคลากรในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ในคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ ลักษณะเฉพาะตัว พฤติกรรม ประกอบกันทำให้สามารถปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ ตามที่วางไว้ (พรชัย เจตมานัน, 2560 : 33) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจวางแผน อำนาจการและมอบหมายงานในกำกับให้เป็น ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และในยุคสมัยที่กระแสเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) ที่เข้มแข็งในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธนะชัย เชาว์พลกรัง และกาญจนา ภัทราวิวัฒน์, 2554 : 61-69)

ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เนื่องจากผู้นำจะเป็นกุญแจ สำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติ และวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้นำดิจิทัลจะเป็นตัวแทน ของแนวคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ๆ โดยการใช้การสื่อสารทางโซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้กับโรงเรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผล

สำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยจะต้องมุ่งพัฒนาให้ครูมีความรู้มีคุณลักษณะตามมาตรฐาน ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ เรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล และผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานด้าน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล จากนั้นก็ต้องนำไปใช้ให้ทั่วทั้งสถานศึกษา และเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ยั่งยืน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ซึ่งหมายถึงการมีวัฒนธรรมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และในท้ายที่สุดจะทำให้สถานศึกษาการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม หรือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนั้นการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาเองจะต้องมีคุณลักษณะและทักษะ รวมทั้งภาวะผู้นำที่แตกต่างไปจากยุคอื่น ๆ คือ จะต้องมีความรู้ใน เรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหนือกว่าผู้บริหารในยุคคนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถรับมือกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็วได้เป็นอย่างดี สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561: 5)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีพฤติกรรมตามสถานการณ์แบบใด เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 3,539 คน จาก 83 โรงเรียน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 351 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหน่วยตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 83 คน และครูผู้สอน จำนวน 268 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 351 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้สามารถสังเคราะห์เนื้อหา ได้อย่างครอบคลุมหลักพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 4 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง 2) พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด 3) พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม 4) พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ในยุคดิจิทัล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (t – test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – Way Anova) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ได้แก่หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974, p.125) โดยการสรุปและนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งโดยส่วนมากเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 76.40 รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.60 ประสบการณ์การทำงานโดยส่วนมากมากกว่า 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 48.70 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.80 และน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.50 ตามลำดับ ขนาดของสถานศึกษาโดยส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 27.64 และร้อยละ 5.70 ตามลำดับ

2. ผลวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมรายพฤติกรรม ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง	4.22	0.65	มาก
2.พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด	4.22	0.66	มาก
3.พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.26	0.64	มาก
4. พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ	4.25	0.63	มาก
เฉลี่ย	4.24	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก (= 4.24 , S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกโดยเรียงตามลำดับ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม (= 4.26 , S.D.=0.64) รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ (= 4.25 , S.D.=0.63) และพฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง (= 4.22 , S.D.=0.65) ตามลำดับ พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด (= 4.22 , S.D.=0.66)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง

รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	P-Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง	4.22	0.68	4.22	0.64	0.587	0.993
2.พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด	4.22	0.70	4.22	0.64	0.355	0.989
3.พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.29	0.66	4.25	0.64	0.632	0.608
4. พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ	4.31	0.65	4.23	0.62	0.255	0.336
รวม	4.26	0.61	4.23	0.58	0.532	0.692

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง

รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	P-Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง	4.22	0.68	4.22	0.64	0.587	0.993
2.พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด	4.22	0.70	4.22	0.64	0.355	0.989
3.พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.29	0.66	4.25	0.64	0.632	0.608
4. พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ	4.31	0.65	4.23	0.62	0.255	0.336
รวม	4.26	0.61	4.23	0.58	0.532	0.692

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P-Value
1. พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง	ระหว่างกลุ่ม	3.52	2	1.76	4.269*	.015
	ภายในกลุ่ม	143.35	348	0.41		
	รวม	146.87	350			
2. พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด	ระหว่างกลุ่ม	1.28	2	0.64	1.492	0.226
	ภายในกลุ่ม	149.01	348	0.43		
	รวม	150.28	350			
3. พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	1.37	2	0.69	1.672	0.189
	ภายในกลุ่ม	142.87	348	0.41		
	รวม	144.24	350			
4. พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ	ระหว่างกลุ่ม	.39	2	0.19	.493	.611
	ภายในกลุ่ม	136.91	348	0.39		
	รวม	137.30	350			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.11	2	0.56	1.602	.203
	ภายในกลุ่ม	120.70	348	0.35		
	รวม	121.81	350			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำไม่แตกต่างกัน ส่วนพฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's Method) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		4.33	4.30	4.12
น้อยกว่า 5 ปี	4.33	-	0.03	0.22*
5 - 10 ปี	4.30	-	-	0.19*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.12	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าสถิติทดสอบเอฟ วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1. พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง	ระหว่างกลุ่ม	.08	3	.03	.059	.981
	ภายในกลุ่ม	146.79	347	.42		
	รวม	146.87	350			
2. พฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด	ระหว่างกลุ่ม	.11	3	.04	.081	.970
	ภายในกลุ่ม	150.18	347	.43		
	รวม	150.28	350			
3. พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.26	3	.09	.211	.889
	ภายในกลุ่ม	143.98	347	.41		
	รวม	144.24	350			
4. พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ	ระหว่างกลุ่ม	.82	3	.27	.694	.556
	ภายในกลุ่ม	136.48	347	.39		
	รวม	137.30	350			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	.14	3	.05	.131	.942
	ภายในกลุ่ม	121.67	347	.35		
	รวม	121.81	350			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานของกลุ่ม มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง มีบุคลิกภาพ ความสามารถเหนือบุคคลทั่วไป สามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ต้องการได้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามจุดหมาย ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การมองปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีการใหม่ๆ มีการให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพจะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้นำตามสถานการณ์ เป็นศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการที่ใช้เทคนิคการบริหารที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม ตลอดจนสามารถเลือกใช้วิธีการหรือแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่เหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่จะทำให้เป้าหมาย ขององค์กรประสบผลสำเร็จ จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสาคร สุขศรีวงศ์ (2558 : 162 - 165) กล่าวว่า ทฤษฎีว่าด้วยผู้นำตามสถานการณ์ตั้งอยู่บน พื้นฐานของแนวคิดที่ว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จได้นั้นไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะเฉพาะที่ตายตัว และไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกเชิงพฤติกรรมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น หากแต่ผู้นำจะ ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ก็ต่อเมื่อผู้นำสามารถเลือกใช้วิธีการหรือแสดงออกซึ่งพฤติกรรม การเป็นผู้นำที่เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละสถานการณ์ ผู้บริหารที่ต้องการจะประยุกต์ใช้ทฤษฎีว่าด้วยผู้นำตามสถานการณ์ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง จึงต้องศึกษาว่าสถานการณ์หรือปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อวิธีการและพฤติกรรมของผู้นำเหล่านั้นมีอะไรบ้าง และแต่ละสถานการณ์ผู้นำ ควรจะใช้วิธีการ ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จได้สูงสุด สอดคล้องกับ ชัยณรงค์ สร้างช้าง (2561 : 9) สรุปว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ หมายถึงความสามารถ ในการนำของผู้บริหารที่มุ่งเน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานโดยเน้นความสำเร็จของงาน การสั่งการ การออกแบบการบริหารงานเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม การเสนอแนวทางการปฏิบัติงานและ ช่วยเหลือ สนับสนุน อำนวยความสะดวกต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้มีส่วน

ร่วมในการตัดสินใจ กำหนด วิธีการและเป้าหมายของงาน ให้เกียรติ ไว้วางใจ การมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ การเอาใจใส่ความเป็นอยู่ และความต้องการส่วนบุคคลและกำหนดเป้าหมายและพยายามให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ธัญพร ต้นหยง (2560 : 52) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันตบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันตบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธนะชัย เชาว์พลกรัง (2562 : 61) ได้ศึกษา แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้ง 4 ได้แก่ แบบ ภาวะผู้นำ มอบหมายงาน แบบภาวะผู้นำ มีส่วนร่วม แบบภาวะผู้นำบอกให้ทำ และแบบภาวะผู้นำขายความคิด อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ตำแหน่งและหน้าที่ที่ปฏิบัติแตกต่างกันแต่ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาใช้ศิลปะหรือความสามารถ อิทธิพล หรือแรงจูงใจและวิธีการให้ผู้อื่นทำตาม เพื่อที่จะก่อให้เกิดการกระทำ กิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของผู้ตาม ให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความพอใจของทั้งสองฝ่าย สอดคล้องกับ ยงยุทธ เกษสาคร (2551 : 45) ได้ให้ทัศนะว่า ความเป็นผู้นำมีผลกระทบต่อสิ่งอื่น ๆ หลายอย่างถ้าหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความเป็นผู้นำในตัวกิจการงานของหน่วยงานก็จะดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยราบรื่นและก้าวหน้า ตรงกันข้ามถ้าหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นผู้นำในตัวก็จะเกิดผลเสียต่าง ๆ หลายประการ ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลง (Chang Agent) ภายในหน่วยงาน พฤติกรรมความเป็นผู้นำจึงมีผลไปถึงผลผลิตขององค์กร ความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน ขวัญและกำลังใจ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ความกระตือรือร้น การบูรณาการของผู้ร่วมงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สอดคล้องกับ Hersey and Blanchard (1998 : 65) สถานการณ์ที่แตกต่างกันย่อมต้องการแบบของผู้นำที่แตกต่างกัน ด้วยมุมมองดังกล่าว จึงสรุปว่าการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นที่ผู้นำจะต้อง ปรับแบบภาวะผู้นำของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ และให้สอดคล้องกับสภาวะของผู้ตามในสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องกับ พรทิพย์ อัยยิมานันท์ (2547 : 68) การสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพหรือการทำให้องค์การดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

คือการลงมือสร้างแผนหลักที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนที่หนึ่งทุกระดับชั้นขององค์การควรมีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งทั้งผู้นำและผู้ตามจะต้องมีความสามัคคีกลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในฐานะผู้นำต้องเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การที่ได้วางไว้แล้ว

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความเชื่อมั่นต่อครู ปฏิบัติงานเต็มความรู้ ความสามารถ มีการติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน ทำให้ครูมีความรู้สึกรู้ว่าผู้บริหารแสดงตน ในลักษณะเป็นแบบแผนจริงจัง หรือปฏิบัติตามระเบียบลายลักษณ์อักษร กฎข้อบังคับตามนโยบายอย่างเคร่งครัด มีความห่างเหินกันน้อยระหว่างผู้บริหารและครู และสร้างความตระหนักคิดร่วมกันในการขับเคลื่อนองค์กรทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภูมิใจที่เกิดจากกระบวนการการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงาน และช่วยเหลือทุกคนด้วยความเสมอภาค กระนั้น ผู้นำก็ยังรักษาและสงวนหน้าที่ในการทำวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจไว้ที่ตัวของผู้นำ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานง่าย ทุกอย่างได้ร่วมกันตัดสินใจ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้งานที่มีคุณภาพมากขึ้น ผู้บริหารควรมีความจริงใจในการทำงานพูดจริงทำจริงต้องทำให้ผู้ร่วมงานเชื่อใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับ จิราวัลย์ พิมพ์บาล (2559 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่พบว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จารุสิริ ทองเกตุแก้ว (2560 : 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำและบรรยากาศสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำและบรรยากาศสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ธนะชัย เขาว์พลกรัง (2562 : 67) ได้ศึกษา แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ธนากร แก่นเกษ (2560 : 67) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ผู้นำแบบสั่งการและผู้นำแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ มีรูปแบบ มีแบบแผน และสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีการช่วยเหลือการปฏิบัติงานกัน ยอมรับความคิดเห็น แนะนำ ยินดีให้คำปรึกษา ให้เกียรติและไว้วางใจกัน มีความเป็นกันเอง มีการติดต่อสื่อสารที่เป็นมิตร ปฏิบัติตามระเบียบที่แต่ละสถานศึกษากำหนดไว้ ทำให้ความคิดเห็นผู้บริหารและครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ธนะชัย เชาว์พลกรัง (2562 : 67) ได้ศึกษา แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จารุสิริ ทองเหตุแก้ว (2560 :76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำและบรรยากาศสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำและบรรยากาศสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ คทาวิธ ม่วงแก้ว (2558 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บรรยากาศองค์การในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า เมื่อ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน และซึ่งสอดคล้องกับจิราวัลย์ พิมพ์บาล (2559 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา เรื่อง การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ที่พบว่า เมื่อ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้เสนอแนวทางสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบบอกทุกอย่าง พฤติกรรมผู้นำประเภทนี้จะมีความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องของการสร้างความเข้าใจในเป้าประสงค์ของงานหรือบอกความต้องการได้อย่างชัดเจน ผู้นำประเภทนี้จะให้คำแนะนำวิธีการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและดูแลลูกน้องอย่างใกล้ชิด แนะนำหรือบอกทุกอย่างซึ่งจะทำให้ได้งานตรงกับความต้องการ สามารถกำหนดขั้นตอนในการทำงานให้ชัดเจนเหมาะสมกับผู้

ตามที่มีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ แต่ข้อเสียคือผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่ได้ใช้ความคิดในการทำงาน และการแก้ปัญหา ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเนื่องจากต้องรอรับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ทำให้ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ภายในองค์กร ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานพฤติกรรมผู้นำแบบขายความคิด เป็นลักษณะของการพัฒนาศักยภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดการฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนาตนเองได้ สามารถต่อยอดความคิดได้ เป็นการสร้างงานที่มีความสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานคิดและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการทำงาน ผู้นำประเภทนี้จะคอยชี้แนะว่าผู้ตามขาดความสามารถในการทำงาน แต่ถ้าผู้ตามได้รับการสนับสนุนโดยการให้รางวัลก็จะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานและกระตือรือร้นที่จะทำงานมากขึ้น ช่วยเหลือสนับสนุนงานผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย เมื่อพบปัญหาผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือครูอย่างเต็มที่และรวดเร็ว พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วมจะสร้างความตระหนักคิดร่วมกันในการขับเคลื่อนองค์กรทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภูมิใจที่เกิดจากกระบวนการการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานและช่วยเหลือทุกคนด้วยความเสมอภาค กระนั้น ผู้นำก็ยังรักษาและสงวนหน้าที่ในการทำวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจไว้ที่ตัวของผู้นำ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานง่าย ทุกอย่างได้ร่วมกันตัดสินใจ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้งานที่มีคุณภาพมากขึ้น ผู้บริหารควรมีความจริงใจในการทำงานพูดจริงทำจริงต้องทำให้ผู้ร่วมงานเชื่อใจได้ พฤติกรรมผู้นำแบบมอบหมายให้ทำ เป็นการบริหารที่น่าสนใจแต่ก็อยู่บนความเสี่ยงถ้าหากขาดความเข้าใจในบุคลากรผู้ใต้บังคับบัญชา มีการทำงานเป็นทีมรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแบ่งงานตามความสามารถ เชื่อมั่นในบุคลากร มอบหมายหน้าที่ให้ทุกคนตามความรู้ความสามารถ มีความไวใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ค่อนข้างสูง สอดคล้องกับโชติการ พรหมเทศ (2557 : 76-77) ได้ศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์กับประสิทธิผลสถานศึกษา และแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ระบุระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน และกำหนดส่งงานที่แน่นอน มีการออกหนังสือคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยมีการนิเทศติดตาม และประเมินเป็นระยะ ๆ ตามแผนที่วางไว้ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณใน การทำงาน สนับสนุนแนวคิดที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ แล้วคอยดูแลให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความจริงใจสามารถเข้าถึงได้ง่ายและต้องเข้าไปคลุกคลีกับครูมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม ต้องพิจารณาความดีความชอบ ให้กับครูที่ปฏิบัติงานได้ดี อย่างเสมอภาค มีการยกย่องชมเชยเป็นรายบุคคลในโอกาสที่ เหมาะสมหรือในที่ประชุมด้วยความจริงใจ มีการสังสรรค์ร่วมกันเพื่อเป็นการให้รางวัลจาก ความสำเร็จของงานชิ้นสำคัญ ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความมีภาวะ ผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อส่งผลให้ประสิทธิผลสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับพูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์ (2555 : 52-60) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้า พนักงานขายและผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย

พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำหลักของหัวหน้า พนักงานขายโดยส่วนใหญ่เป็นแบบขายความคิด ที่เน้นตัวงานสูงและความสัมพันธ์สูง หัวหน้า พนักงานขายส่วนใหญ่มีความสามารถในการปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ใน ระดับต่ำถึงปานกลาง ผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายขึ้นอยู่กับรูปแบบภาวะผู้นำหลักและความสามารถในการปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบและตัดสินใจด้วยตนเอง ให้การช่วยเหลือคำจูงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถทำงานให้เป็นที่พอใจได้โดยไม่ต้องควบคุม 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจในกระบวนการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานและเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2542) .พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: บริษัท สยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545.บริษัทสยามสปอร์ตซินดิเคทจำกัด.
- คทาวิรุฒ ม่วงแก้ว.(2558). บรรยายการองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็น ของ ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จิราวัลย์ พิมพ์บาล. (2559). การศึกษาบรรยายการองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยณรงค์ สร้างช้าง. (2561). โปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- โชติกา พรหมเทศ. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์กับ ประสิทธิภาพสถานศึกษา และแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- ธนะชัย เชาว์พลกรัง และกาญจนา ภัทราวิวัฒน์. (2554). แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 34(1-2), 61–69.
- ธนากร แก่นเกษ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญพร ตันหยง. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- พรชัย เจดามาน. (2560). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์, 2(1), 33.
- พรทิพย์ อัยยิมานันท์. (2547). ภาวะผู้นำ : การบริหารการศึกษา. บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน).
- พูนศักดิ์ โกสิยวัฒน์. (2555). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานขาย และผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2551). ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม (พิมพ์ครั้งที่ 6). ปณณรัชต์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษสมัยใหม่ : แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 4. หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2558). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จีพีไฮเบอร์พริ้นท์.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hersey, P. and Blanchard, K. H. (1988). *Management of Organizational Behavior : Utilizing Human Resources*. New Delhi : Prentice Hall of India.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608.